

بسمه تعالی

نام درس: ریاضی - فصل چهارم

تعداد صفحه ۳

تاریخ:

شماره صفحه ۱

دبستان:

زمان ۶۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی:

نام آموزگار:

نام کلاس:

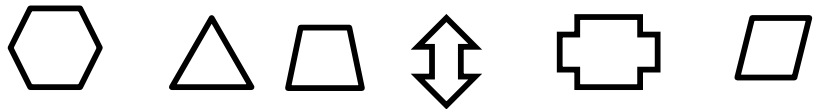
الف) پاسخ صحیح هر سوال را با علامت (x) مشخص کنید.

۱- پنج ضلعی منتظم مقابل را حول نقطه ی مشخص شده ، چند درجه بچرخانیم تا تقارن چرخشی داشته باشد؟

- الف) ۱۸۰ درجه   ب) ۹۰ درجه   ج) ۳۶ درجه   د) ۷۲ درجه

۲- در شکل های زیر چند شکل، دارای تقارن مرکزی می باشد؟

- الف) یک شکل   ب) دو شکل   ج) سه شکل   د) چهار شکل

۳- اگر شکلی حول یک نقطه به اندازه ۱۸۰ درجه یا کمتر در جهت عقربه های ساعت بچرخد، و شکل روی خودش بیفتد، می گوئیم شکل:

- الف) تقارن چرخشی دارد.   ب) تقارن مرکزی دارد.
 ج) دوران دارد.   د) گزینه ی الف و ب صحیح می باشد.

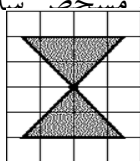
۴- به دو عددی که با آن مکان نقطه را در صفحه ی شطرنجی تعیین می کنیم، چه می گوئیم؟

- الف) مختصات شکل   ب) محور عرض ها   ج) مختصات نقطه   د) محور طول ها

۵- کدام گزینه درباره ی نقطه ی « م » با مختصات $\left[\begin{matrix} ۳ \\ ۰ \end{matrix} \right]$ در محور مختصات صحیح است؟

- الف) روی محور عرض ها قرار دارد.
 ب) روی محور طول ها قرار دارد.
 ج) مختصات طول نقطه « م » ، صفر است.
 د) نقطه ی « م » در مبدا مختصات قرار دارد.
 ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۱- اگر شکل داده شده را ۱۸۰ درجه (نیم دور ، حول نقطه ی مشخص شده بچرخانیم ، قرینه ی شکل روی خودش منطبق می شود . به این نقطه ..... تقارن می گویند.

۲- صفحه ی مختصات از دو محور.....(محور طول ها) و محور.....(محور عرض ها) تشکیل شده است.

ج) پاسخ «درست» یا «نادرست» را با علامت (x) مشخص کنید.

درست نادرست

۱- همه ی اشکال هندسی را می توان حول یک نقطه دوران داد.

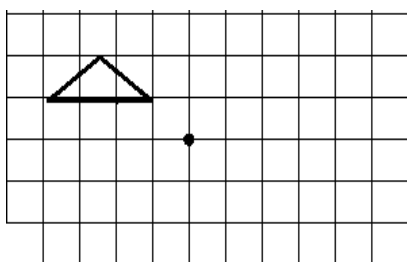
۲- اگر در جدول مختصات ، محور تقارن موازی با محور عرض ها باشد، مختصات عرض آن نقاط تغییر خواهد کرد.

درست نادرست

۳- نقطه ای که در مبدا مختصات قرار دارد، مختصات طول و عرض آن صفر خواهد بود. درست نادرست

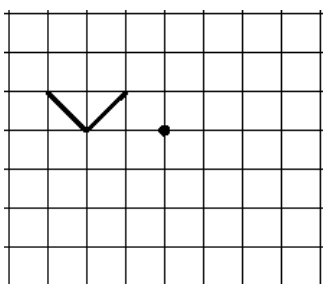
به سوالات خواسته شده پاسخ دهید.

۱- قرینه ی شکل زیر را نسبت به نقطه ی داده شده رسم کنید.

۲- شکلی رسم کنید که محور تقارن نداشته باشد ولی دارای مرکز تقارن باشد.

۳- شکل زیر ، را حول نقطه ی داده شده ، به اندازه ی «۹۰درجه» ، در جهت عقربه های ساعت دوران دهید و رسم کنید.

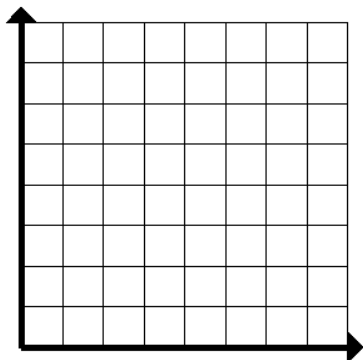

۴- الف) نقاط $A = \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \end{bmatrix}$ ، $B = \begin{bmatrix} 4 \\ 4 \end{bmatrix}$ ، $M = \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix}$ ، $A = \begin{bmatrix} 5 \\ 5 \end{bmatrix}$

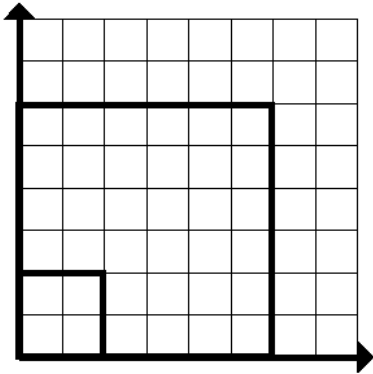
را در صفحه ی شطرنجی مشخص کنید.

ب) نقاط داده شده را به هم وصل کنید.

پ) شکل حاصل چه نام دارد؟ مساحت آن را پیدا کنید.

۵- الف) مختصات راس های مربع کوچک و بزرگ را پیدا کنید.

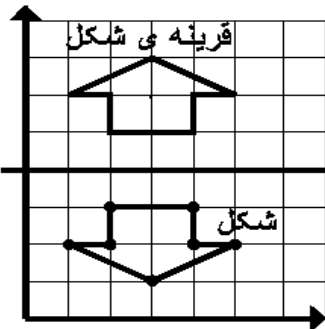

مربع کوچک: $[\quad]$, $[\quad]$, $[\quad]$, $[\quad]$

مربع بزرگ: $[\quad]$, $[\quad]$, $[\quad]$, $[\quad]$

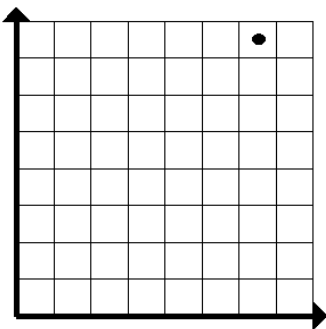
ب) مساحت مربع های کوچک و بزرگ را به دست آورید.

پ) چه رابطه ای بین مساحت مربع کوچک و بزرگ وجود دارد؟

۶- چه رابطه ای بین مختصات راس های شکل و قرینه ی آن وجود دارد؟

۷- الف) مختصات نقطه ی تقریبی داده شده را بنویسید.

پاسخ نامه:

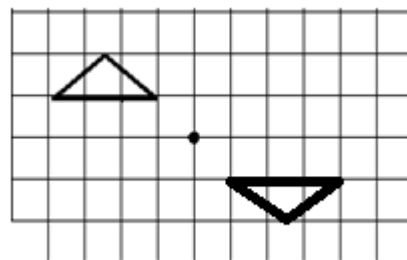
پاسخ تست ها

- ۱- گزینه ی «د»، ۷۲ درجه - توضیح: کافی هست که ۳۶۰ درجه را بر عدد ۵ تقسیم کنیم، پاسخ ۷۲ درجه خواهد بود.
- ۲- گزینه ی «د»، ۴ شکل - توضیح: مثلث و دوزنقه تقارن مرکزی ندارند.
- ۳- گزینه ی «الف»، صحیح است. - توضیح چون به کمتر از ۱۸۰ درجه اشاره شده و جهت عقربه های ساعت هم مطرح شده است، شکل تقارن چرخشی دارد.
- ۴- گزینه ی «ج»، صحیح است. - توضیح هر نقطه در جدول محور مختصات دارای دو مقدار یا عدد می باشد که از طریق آن می توان مکان نقطه را مشخص کرد که به عنوان مؤلفه ی طولی و مؤلفه ی عرضی شناخته می شوند.
- ۵- گزینه ی «ب» صحیح می باشد. مختصات نقطه «م»، $(۳, ۰)$ روی محور طول ها قرار دارد.

پاسخ جاخالی ها

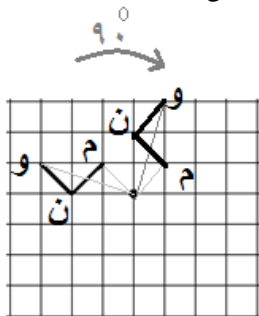
- ۱- مرکز تقارن
  - ۲- محور افقی - محور عمودی
- پاسخ درست و نادرست
- ۱- درست ۲- نادرست ۳- درست

پاسخ کامل:

- ۲- متوازی الاضلاع مرکز تقارن دارد ولی محور تقارن ندارد.

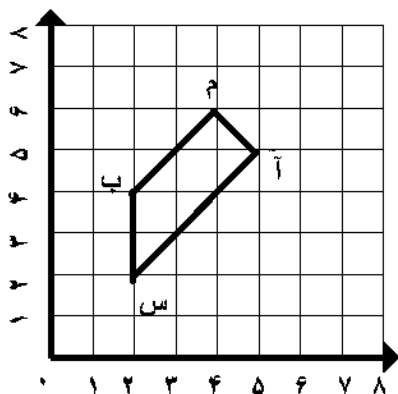
۳- کافی هست که نقطه از شکل داده شده را ۹۰ درجه در جهت عقربه های ساعت بچرخانیم تا شکل جدید به دست آید.

۴- شکل حاصل دوزنقه نام دارد، و مساحت آن با شمردن خانه های واحد

به دست می آید.

مساحت دوزنقه : ۵ واحد

۵- مساحت مربع کوچک: ۴ واحد

مربع کوچک: $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}$, $\begin{bmatrix} 0 & 2 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}$, $\begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}$, $\begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}$

مساحت مربع بزرگ: ۳۶ واحد

مربع بزرگ: $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 6 & 6 \end{bmatrix}$, $\begin{bmatrix} 0 & 6 \\ 6 & 6 \end{bmatrix}$, $\begin{bmatrix} 6 & 6 \\ 6 & 6 \end{bmatrix}$, $\begin{bmatrix} 6 & 0 \\ 6 & 6 \end{bmatrix}$

مساحت مربع بزرگ ۹ برابر مساحت مربع کوچک می باشد.

هر یک از مختصات روس مربع کوچک در عدد ۳ ضرب شده است و مختصات رئوس مربع بزرگ تشکیل شده است.

$$3 \times 3 = 9$$

پس در این حالت مساحت مربع بزرگ ۹ برابر مساحت مربع کوچک خواهد بود.

مربع کوچک: $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} \times 3$, $\begin{bmatrix} 0 & 2 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} \times 3$, $\begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} \times 3$, $\begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} \times 3$
 مربع بزرگ: $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 6 & 6 \end{bmatrix}$, $\begin{bmatrix} 0 & 6 \\ 6 & 6 \end{bmatrix}$, $\begin{bmatrix} 6 & 6 \\ 6 & 6 \end{bmatrix}$, $\begin{bmatrix} 6 & 0 \\ 6 & 6 \end{bmatrix}$

۶- چون محور تقارن موازی با محور طول ها رسم شده است، پس مختصات طول هر یک از نقاط شکل در هنگام

رسم قرینه ی شکل ، تغییر نخواهد کرد.

$$\begin{bmatrix} 6/5 \\ 7/5 \end{bmatrix} - 7$$